

Series #CDBA

SET-4

प्रश्न-पत्र कोड Q.P. Code

रोल नं.				
Roll No.				

परीक्षार्थी प्रश्न-पत्र कोड को उत्तर-पुस्तिका के मुख-पृष्ठ पर अवश्य लिखें।

Candidates must write the Q.P. Code on the title page of the answer-book.

- प्रश्न-पत्रिकेत 11 छापील पाने आहेत; कृपया तपासून घ्या.
- प्रश्न-पत्रिकेत 8 प्रश्न आहेत; तपासून घ्या.
- प्रश्न-पत्रिकेच्या उजवीकडे छापलेला कोड नंबर उत्तर-पुस्तिकेच्या मुख-पृष्ठावर लिहा.
- उत्तरे लिहताना प्रश्न क्रमांक अवश्य लिहा.
- प्रश्न-पत्रिका वाचण्यासाठी 15 मिनिटे देण्यात आली आहेत. प्रश्न-पत्रिका 10.15 वाजता वाटण्यात येईल. 10.15 ते 10.30 या दरम्यान प्रश्न-पत्रिका फक्त वाचायची आहे; उत्तरे लिहायला सुरुवात करु नये.
- Please check that this question paper contains 11 printed pages.
- Please check that this question paper contains 8 questions.
- Q.P. Code given on the right hand side of the question paper should be written on the title page of the answer-book by the candidate.
- Please write down the Serial Number of the question in the answerbook before attempting it.
- 15 minutes time has been allotted to read this question paper. The question paper will be distributed at 10.15 a.m. From 10.15 a.m. to 10.30 a.m., the candidates will read the question paper only and will not write any answer on the answer-book during this period.

मराठी MARATHI

वेळ : **3** तास निर्धारित समय : **3** घंटे Time allowed : **3** hours गुण : 8**0** अधिकतम अंक : 8**0**

Maximum Marks: 80

118

Page 1

P.T.O.

General Instructions:

- (i) Question paper is divided into Four sections.
- (ii) It has total 08 questions.
- (iii) Section A: 02 Questions No. 1 & 2
- (iv) Section B:02 Questions No. 3 & 4
- (v) Section C:03 Questions No. 5, 6 & 7
- (vi) Section D:01 Questions No. 8
- (vii) Attempt questions as per specific instructions.
- (viii) Write questions no. in answer book before attempting it.

सर्वसाधारण सूचना :

- (i) या प्रश्नपत्रिकेत **अ, ब, क, ड** असे **चार** विभाग आहेत.
- (ii) सर्व विभाग आवश्यक आहेत.
- (iii) **यथाशक्य** सर्व विभागाची उत्तरे क्रमाने यावीत.
- (iv) एकाच विभागातील सर्व प्रश्नांची उत्तरे क्रमाने च यावीत.

विभाग - 'अ' - वाचन व आकलन (15 गुण)

Section – 'A' – Reading and Comprehension (15 Marks)

1. खालील उतारा काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

आनंद हा ज्ञानाप्रमाणे देण्याने वाढतो. दुसऱ्या माणसाला आपल्या आनंदात सहभागी करुन घेतल्याने तो द्विगुणित होतो. घरी आलेला एखादा आनंदी खेळकर पाहुणा संपूर्ण घर प्रसन्नतेने भरुन टाकतो. त्यामुळे ते घरही त्याला अधिक आनंद देण्याचा प्रयत्न करते. आपण एखादी सुंदर वस्तू खरेदी केली असेल तर ती दुसऱ्याला दाखवल्याशिवाय चैन पडत नाही. आनंद भोगायलाही कोणाचीतरी सोबत हवीशी वाटते. यामुलेच हवेलीत राहणाऱ्या आणि सर्व सुखांत लोळणाऱ्या श्रीमंतापेक्षा सडकेवर भटकणार कलंदर माणूस जास्त आनंदी असू शकतो.

निसर्ग हे आनंदाचे मूर्तिमंत प्रतिक आहे. निसर्ग कधी दुःखी असतो का ? सकाळ होताच टवटवीत होऊन वाऱ्याबरोबर डोलणारी झाडे, किलबिल करणारे, मोहक हालचाल करणारे पक्षी, फुलामध्ये बागडणारे फुलपाखेर, खळखळाट करत धावणारी नदी ही सर्व निसर्गाची रूपे आपला आनंद उधळत असतात. "आम्ही आनंदी आहोत. तुम्हीही आनंदी व्हा" असाच संदेश जणुकाही ती आपल्याळा देत असतात.

आनंदाची अशी अनेकविध रूपे आपल्याळा ठायी ठायी दिसत असतात. अशा परिस्थितीत दुःखी राहणे म्हणजे पाण्यात राहून कोरडे राहणेच नव्हे काय ? काबीळ झालेल्या माणसाला ज्याप्रमाणे सारे जग पिवळे दिसते, त्याप्रमाणे दुःखी माणसाला सगळीकडे दुःखच भरलेले दिसते. म्हणून आनंदी होण्यासाठी एक उत्तम उपाय म्हणजे स्वतःच्या दुःखाचा विचार सोडून दुसऱ्याच्या दुःखाचा विचार करणे व ते कमी करण्याचा प्रयत्न करणे अशा प्रकारे आनंदाचे उगमस्थान हे मनच असते.

करण्य	ाचा प्रय	रत्न कर	णे अशा प्रकारे आनंदाचे उगमस्था	ान हे मनच	। असते.	
(a)	उतारा	वाचून	त्याआधारे खालील प्रश्नांची उत्तरे	पर्यांयामध्	रून निवडा. (कोणतेही-3)	$3 \times 1 = 3$
	(I)	आनंद				
		(अ)	साठवल्याने	(ब)	ज्ञानाने	
		(क)	जपून ठेवल्याने	(इ)	देण्याने	
	(II)	आनंद	इ भोगण्यासाठी कशाची जरुरी अस	ाते ?		
		(अ)	पैशाची	(ब)	कोणाच्यातरी सोबतीची	
		(क)	वेळेची	(इ)	आरोग्याची	
	(III)	आनंद	द्मचे मूर्तिमंत प्रतीक कोणते ?			
		(अ)	संपत्ती	(অ)	मैत्री	
		(ক)	निसर्ग	(ই)	घर	
	(IV)	आनंद	द्मचे उगमस्थान कोणते ?			
		(अ)	मन	(ब)	पैसा	
		(ক)	फुले	(इ)	निसर्ग	
(b)	खाली	ल प्रश्न	ांची उत्तरे उताऱ्याच्या आधारे एका	वाक्यात	लिहा. (कोणतेही-3)	$3 \times 1 = 3$
	(I)	संपूर्ण	घर प्रसन्नतेने कोण भरुन टाकतो	?		
	(II)	निसग	र्ाची विविध रूपे कोणता संदेश देत	ात ?		
	(III)	हवेर्ल	ोतील श्रीमंतापेक्षा जास्त आनंदी क	जेण असू <i>ः</i>	शकतो ?	
	(IV)	दुःखी	राहणे म्हणजे काय ?			
(c)	उताऱ्य	ग्राच्या ३	आधारे खालील प्रश्नांची थोडक्यात	उत्तर लि	हा. (कोणतेही-1)	$1 \times 2 = 2$
	(I)	लेखब	काने निसर्गातील कोणकोणत्या वि <u>र</u>	वेध रूपांच	वा उल्लेख केला आहे ?	
	(II)	आनंद	दी होण्याचा उत्तम उपाय कोणता ?			
		_	Page	- 3		PTO

2. खालील कविता काळजीपूर्वक वाचा व त्यावर आधारित विचारलेल्या प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

प्रभातकाळी तुझी लागली ओढ मायबोली भवती गुंजे तव गुणगानी मंगल भूपाळी ज्ञानामृत गे तुला पाजिले संत ज्ञानदेवे नाथ समर्थे तुझी फोडिली शब्दांची पेवे भक्त तुका तव तार छेडिता जनमत आंदोळे साथ कराया भवती जमले संतांचे मेळे शिवशाहीचे भाट वाहती तुला कुर्निसात शृंगारावरि वीररसाची झाली बरसात चलन पटिवती तुझे घोंगडे मर्द गावढाळ जिवट किती ही मूस रांगडी तुझी टाकसाळ रोखठोक हा नाद छणाणे नित रानोमाळी भवती गुंजे तव गुणगानी मंगल भूपाळी

(a)	कवित	$(3\times 1=3)$						
	(I)	(I) कवीला कशाची ओढ लागली आहे ?						
		(अ) कविता	(ब)	मायबोली				
		(क) मराठी भाषा	(इ)	भूपाळी				
	(II)	'भाट' या शब्दाचा अर्थ काय आहे ?						
		(अ) नोकर	(অ)	थाटमाट				
		(क) सैनिक	(इ)	स्तुतीपाठक				
	(III)) भूपाळी केव्हा म्हटली जाते ?						
		(अ) दुपारी	(ब)	रात्री				

(ड) कोणत्याही वेळी

(क) प्रभातकाळी

		(IV)	भक्त	तुकारामांना साथ कोणी केली	?			
			(अ)	संतांच्या मेळ्याने		(ब)	वीणेच्या तारांनी	
			(ক)	लोकांनी		(इ)	भक्तांनी	
	(b)	कविते	च्या अ	गधारे खालील प्रश्नांची एका व	गक्यात	उत्तरे वि	लहा. (कोणतेही 4)	$4 \times 1 = 4$
		(I)	माय ब	ोलीला ज्ञानामृत कोणी पाजले	आहे	?		
		(II)	कवित	ोमध्ये कोणकोणत्या संतांचा उ	ल्लेखः	आलाः	आहे ?	
		(III)	'कुर्नि	सात' या शब्दाचा अर्थ काय ः	आहे ?			
		(IV)	रानोम	ाळ वाजणारा नाद कसा आहे	?			
		(V)	मायब	ोलीची टाकसाळ कशी आहे	?			
				विभाग – 'ब' व्या	करण ((20 गु	ण)	
				Section - 'B' Gran	nmaı	r (20	Marks)	
3.	(a)	सूचनेप्र	माणे उ	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 4)				$4 \times 1 = 4$
		(I)	भावव	ाचक नामाचा योग्य पर्याय				
			(अ)	सागर	(ब)	गवत		
			(ক)	गट	(इ)	समता		
		(II)	खाली	लपैकी योग्य विधाने कोणती	?			
			(i)	कर्म म्हणजे कार्य करणारी व्य	यक्ती ह	ोय.		
			(ii)	कर्म म्हणजे वाक्याचा अर्थ प्	र्गूर्ण कर	णारा श	ब्द होय.	
			(iii)	क्रिया ज्याच्यावर घडते तो श	शब्द हो	य.		
			(iv)	क्रियापदाने दाखविलेली क्रि	या जो व	करतो,	तो शब्द होय.	
			(अ)	विधान (i) बरोबर	(ब)	विधान	न (iii) बरोबर	
			(क)	विधान (i) व (ii) बरोबर	(इ)	विधान	न (iv) बरोबर	
		(III)	खाली	ालपैकी गटात न बसणारे वाक्य	प्रकोणत्	ते ?		
			(अ)	डोंगरावर मोठे वृक्ष आहेत.				
			(ब)	तिने रंगीत कागद आणले.				
			(ক)	सरिताने पिकलेला पेरू खाल	ला.			
			(উ)	सोनालीने मला मदत केली.				
28				Pa	age 5	5		<i>P.T.O.</i>

(IV)			योग्य शव	ब्दयोगी अव्ययाचा पर्याय वापरा.	
	घरा.	शाळा लांब आहे.			
	(अ)	समोर	(ৰ)	साठी	
	(क)	पासून	(इ)	वर	
(V)	वाक्य	गतील अधोरेखित शब्दाची	जात ओ	ळखा.	
	बाप रे	रे ! केवढा मोठा साप हा !			
	(अ)	केवळप्रयोगी अव्यय	(ब)	भाववाचक नाम	
	(ক)	शब्दयोगी अव्यय	(ই)	विशेषण	
सूचने	प्रमाणे	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3)			$3 \times 1 = 3$
(I)	त्याने	यशासाठी प्रयत्न करावेत.	– वर्तमान	काळातील वाक्य बनवा.	
(II)	तिला	फार आनंद झाला होता	- भविष्य	काळातील वाक्य तयार करा.	
(III)	शीतत	न स्वयंपाक करते. – भूतक	गळातील	वाक्य तयार करा.	
(IV)	मी घ	र स्वच्छ ठेवले होते. – का	ळ ओळर	बा	
सूचने	प्रमाणे :	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3)			$3 \times 1 = 3$
(I)	मुलां	नी अभ्यास केला. (आज्ञार्थ	ों वाक्य ब	बनवा)	
(II)	संगित	गाला परिक्षेत यश मिळाले.	(विधाना	र्थी नकारात्मक वाक्य बनवा)	
(III)	अरे व	व्रा ! काय सुंदर शिल्प आहे	हे ! (वा	म्याचा प्रकार ओळखा)	
(IV)	वृद्धां	ना मदत केली पाहिजे. (प्रश्न	गर्थक वा	क्य करा)	
सूचने	प्रमाणे	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)			$2 \times 1 = 2$
(I)	खार्ल	ोलपैकी निश्चितपणे एकवच	नी शब्द व	कोणता ते ओळ खा.	
		देव, पक्षी, विद्यार्थी,	बाई		
(II)	गाडी	सावकाश चालली होती.			
		(अधोरेखित शब्दाच्य	ा वचनाम	ध्ये बदल करुन वाक्य पुन्हा लिहा.)	
(III)	'मिरच	ग्री' – या शब्दाच्या अनेकव	चनाचा श	ाब्द लिहा.	
	_		Page	6	
	(V) · · · · · · · · · · · · · · · · · · ·	घरा. (अ) (क) (V) वाक्य	घराशाळा लांब आहे. (अ) समोर (क) पासून (V) वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची बाप रे! केवढा मोठा साप हा! (अ) केवळप्रयोगी अळ्यय (क) शब्दयोगी अळ्यय स्चनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) त्याने यशासाठी प्रयत्न करावेत. (II) तिला फार आनंद झाला होता (III) शीतल स्वयंपाक करते भूतक (IV) मी घर स्वच्छ ठेवले होते का सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) मुलांनी अभ्यास केला. (आज्ञार्थ (II) संगिताला परिक्षेत यश मिळाले. (III) अरे वा! काय सुंदर शिल्प आहे (IV) वृद्धांना मदत केली पाहिजे. (प्रश्न्यस्वनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी निश्चितपणे एकवच देव, पक्षी, विद्यार्थी, (II) गाडी सावकाश चालली होती. (अधोरेखित शब्दाच्य	घराशाळा लांब आहे. (अ) समोर (ब) (क) पासून (ड) (V) वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओर बाप रे! केवढा मोठा साप हा! (अ) केवळप्रयोगी अव्यय (ब) (क) शब्दयोगी अव्यय (ड) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) त्याने यशासाठी प्रयत्न करावेत. – वर्तमान (III) तिला फार आनंद झाला होता. – भविष्यव (IIII) शीतल स्वयंपाक करते. – भूतकाळातील (IV) मी घर स्वच्छ ठेवले होते. – काळ ओळर सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) मुलांनी अभ्यास केला. (आज्ञार्थी वाक्य ब (III) अरे वा! काय सुंदर शिल्प आहे हे! (वाल (IV) वृद्धांना मदत केली पाहिजे. (प्रश्लार्थक वाल सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी निश्चितपणे एकवचनी शब्द ब देव, पक्षी, विद्यार्थी, बाई (II) गांडी सावकाश चालली होती. (अधोरेखित शब्दाच्या वचनाम (IIII) 'मिरची' – या शब्दाच्या अनेकवचनाचा श	(अ) समोर (ब) साठी (क) पासून (ड) वर (V) वाक्यातील अधोरेखित शब्दाची जात ओळखा. बाप रे! केवढा मोठा साप हा! (अ) केवळप्रयोगी अव्यय (ब) भाववाचक नाम (क) शब्दयोगी अव्यय (ड) विशेषण सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) त्याने यशासाठी प्रयत्न करावेत. — वर्तमानकाळातील वाक्य बनवा. (II) तिला फार आनंद झाला होता. — भविष्यकाळातील वाक्य तयार करा. (III) शीतल स्वयंपाक करते. — भूतकाळातील वाक्य तयार करा. (IV) मी घर स्वच्छ ठेवले होते. — काळ ओळखा सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3) (I) मुलांनी अभ्यास केला. (आज्ञार्थी वाक्य बनवा) (II) संगिताला परिक्षेत यश मिळाले. (विधानार्थी नकारात्मक वाक्य बनवा) (III) अरे वा! काय सुंदर शिल्प आहे हे! (वाक्याचा प्रकार ओळखा) (IV) वृद्धांना मदत केली पाहिजे. (प्रश्लार्थक वाक्य करा) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी निश्चितपणे एकवचनी शब्द कोणता ते ओळखा. देव, पक्षी, विद्यार्थीं, बाई

(a)	सूचनेप्र	माणे उ	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)			$2 \times 1 = 2$
	(I)	खाली	लपैकी भिन्नलिंगी शब्दाचा यं	ोग्य पय	र्गिय ओळखा.	
		(अ)	हिरवळ	(ब)	शेती	
		(क)	डोंगर	(इ)	टेकडी	
	(II)	लिंग व	वचनानुसार गटात न बसणारा	शब्द अ	गोळखा.	
		(अ)	शाळा	(ब)	लेखणी	
		(क)	वही	(इ)	फळा	
	(III)	पुढील	पैकी स्त्रीलिंगी शब्द कोणता	?		
		(왕)	फळा	(ৰ)	माणूस	
		(ক)	गवत	(इ)	वीट	
(b)	सूचनेप्र	माणे उ	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)			$2 \times 1 = 2$
	(I)	खाली				
		(अ)	माणूस-मानव	(ब)	जर-तर	
		(ক)	कर्ण-पर्ण	(इ)	खडा-वडा	
	(II)	खाली				
		(왕)	आई	(ৰ)	माता	
		(ক)	पिता	(इ)	जननी	
	(III)	खाली	लिपैकी गटात न बसणारा शब्द	इकोणत	ता ?	
		(अ)	वृक्ष	(ब)	फूल	
		(ক)	झाड	(इ)	तरू	
(c)	सूचनेप्र	माणे उ	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)			$2 \times 1 = 2$
	(I)	खाली	लपैकी विरुद्धार्थी शब्दांची यो	ग्य जोड	डी कोणती ?	
		(अ)	समान × भासमान	(ब)	सुरूप × अनुरूप	
		(ক)	मागील × खालील	(इ)	स्वच्छ × अस्वच्छ	
	(II)	'मित्रत	व' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाच	त्रा योग्य	। शब्द	
		(अ)	महत्त्व	(ब)	शत्रुत्व	
		(क)	बंधुत्व	(इ)	विद्वत्व	
	(III)	'स्वर्क	ोय' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्था	चा शब्	₹	
		(अ)	परकीय	(ब)	राजकीय	
		(ক)	संबंधी	(इ)	आदरणीय	
	(b)	(I) (III) (III) (b) 模型引列(I) (III) (c) 模型引列(I) (III)	(I) 國信 (3) (4) (4) (4) (3) (4) (4) (4) (5) (1) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (11) 國信 (3) (6) (6) (11) 國信 (3) (6) (6) (7) (7) (8) (11) 國信 (7) (8) (8) (9) (11) 國信 (11) (11) 國信 (11) (11) 國信 (11) (11) 國信 (11) (11) (11) 國信 (11) (11) (11) (11) (11) (11) (11) (11)	(I) खालीलपैकी भिन्नलिंगी शब्दाचा ये (अ) हिरवळ (क) डोंगर (II) लिंग वचनानुसार गटात न बसणारा (अ) शाळा (क) वही (III) पुढीलपैकी स्त्रीलिंगी शब्द कोणता (अ) फळा (क) गवत (b) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी समानार्थी शब्दांची यो (अ) माणूस-मानव (क) कर्ण-पर्ण (II) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द (अ) आई (क) पिता (III) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द (अ) वृक्ष (क) झाड (c) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी विरुद्धार्थी शब्दांची यो (अ) समान × भासमान (क) मागील × खालील (II) 'मित्रत्व' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाच्या (अ) महत्त्व (क) बंधुत्व (III) 'स्वकीय' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाच्या (अ) परकीय	(I) खालीलपैकी भिन्नलिंगी शब्दाचा योग्य पर (अ) हिरवळ (ब) (क) डोंगर (इ) (II) लिंग वचनानुसार गटात न बसणारा शब्द अ (अ) शाळा (ब) (क) वही (इ) (III) पुढीलपैकी स्त्रीलिंगी शब्द कोणता ? (अ) फळा (ब) (क) गवत (इ) (I) खालीलपैकी समानार्थी शब्दांची योग्य जोड़ (अ) माणूस-मानव (ब) (क) कर्ण-पर्ण (इ) (II) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणत (अ) आई (ब) (क) पिता (इ) (III) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणत (अ) वृक्ष (ब) (क) झाड (इ) (ट) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणत (अ) वृक्ष (ब) (क) झाड (इ) (ट) (I) खालीलपैकी विरुद्धार्थी शब्दांची योग्य जोड़ (अ) समान × भासमान (ब) (क) मागील × खालील (इ) (III) 'मित्रत्व' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाचा योग्य (अ) महत्त्व (ब) (क) बंधुत्व (इ) (III) 'स्वकीय' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाचा शब्द (अ) परकीय	(I) खालीलपैकी भिन्निलंगी शब्दाचा योग्य पर्याय ओळखा. (अ) हिरवळ (ब) शेती (क) डोंगर (ड) टेकडी (II) लिंग वचनानुसार गटात न बसणारा शब्द ओळखा. (अ) शाळा (ब) लेखणी (क) वही (ड) फळा (III) पुढीलपैकी स्त्रीलिंगी शब्द कोणता ? (अ) फळा (ब) माणूस (क) गवत (ड) वीट (b) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी समानार्थी शब्दांची योग्य जोडी कोणती ? (अ) माणूस–मानव (ब) जर–तर (क) कर्ण–पर्ण (ड) खडा–वडा (II) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणता ? (अ) आई (ब) माता (क) पिता (ड) जननी (III) खालीलपैकी गटात न बसणारा शब्द कोणता ? (अ) वृक्ष (ब) फूल (क) झाड (ड) तरू (c) सूचनेप्रमाणे उत्तरे लिहा. (कोणतेही 2) (I) खालीलपैकी विरुद्धार्थी शब्दांची योग्य जोडी कोणती ? (अ) समान × भासमान (ब) सुरूप × अनुरूप (क) मागील × खालील (ड) स्वच्छ × अस्वच्छ (II) 'मित्रत्व' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाचा योग्य शब्द (अ) महत्व (ब) शतुत्व (क) बंधुत्व (ड) विद्वत्व (III) 'स्वकीय' या शब्दाच्या विरुद्ध अर्थाचा शब्द (अ) परकीय (ब) राजकीय

Page 7

P.T.O.

	(d)	सूचनेप्र	ामाणे उ	इत्तरे लिहा. (कोणतेही 2)			$2 \times 1 = 2$	
		(I) खालीलपैकी समास प्रकारांच्या आधारे गटात न बसणारा शब्द कोणता ?						
			(अ)	चहापाणी	(ब)	चरणकमल		
			(ক)	अनंत	(इ)	अनुवाद		
		(II)	ज्या स	गमासाचे पहिले पद अव्यय अ	गसून ते	महत्त्वाचे असते, अशा समासाला	.समास	
			असे म	हणतात.				
			(अ)	द्विगु समास	(ब)	अव्ययीभाव समाहार		
			(क)	इतरेतर द्वंद्व समास	(इ)	वैकल्पिक द्वंद्व समास		
		(III)	खाली	ल शब्दाचा समास ओळखा.				
			'चारप	ाच'				
			(अ)	समाहार द्वंद्व	(ब)	अव्ययीभाव		
			(क)	वैकल्पिक द्वंद्व	(इ)	इतरेतर द्वंद्व		
				विभाग–क–पाठ्यपुस्तव	क्र आध	गरित (30 गृण)		
			Sec	ction – 'C' – Text bo		•		
5.	(a)	एका व	ग्राक्यात	उत्तरे लिहा. (कोणतेही 3)			$3 \times 1 = 3$	
		(I)	लेखक	जच्या मते शालीमुळे शालीनत	ा येते व	ठी जाते ?		
		(II)	वजन	कमी करण्यासाठी पंतांनी पहि	ला उप	ाय कोणता केला ?		
		(III)	डॉ. म	ाशेलकरांना भावे सर कोणता	विषय र्	शेकवीत असत ?		
		(IV)) निरंजन कोणाकडे रहात होता ?					
		(V)	अब्दुल	न तपोवनामध्ये कशासाठी जा	त होता	?		
(b) खालील वाक्यातील रिकाम्या जागी योग्य शब्दाचा पर्याय शोधून वाक्य पुन्हा लिहा. (कोणतेही :						ही 3)		
$\bf 3$							$3 \times 1 = 3$	
	(I) कथेची थोरली बहीण म्हणजे							
				कविता	(ब)	कादंबरी		
			(ক)	अलंकार	(উ)	गाणी		
		(II)	आई ह	हीच प्रत्येक मुलाची3	ासते.			
				आदर्श	(ब)	मार्गदर्शक		
			(ক)	पहिली शिक्षक	(इ)	श्रद्धास्थान		
28			_	P	age 8	3		

28					Page	9	P.T.O.
		(VI)	सैनिव	नाचे पाऊल कसे आहे <i>ं</i>	?		
		(V)	संत न	गमदेवांनी मेघ कोणास म	हटले आहे 🤅		
		(IV)	कवरि	प्रेत्रीला डोळे भरुन काय	पहावेसे वाट	ते ?	
		(III)	कवीत	ता श्रावणाचे हास्य कोठे	दिसते ?		
		(II)	कवी	नारायण सुर्वे यांच्या मद	तीस कोण ध	ावून आले ?	
		(I)	हरणी	पाडसाची चिंता केव्हा	करते ?		
6.	(a)	खाली	ल प्रश्न	ांची एका वाक्यात उत्तरे	द्या. (कोणते	ही 4)	$4\times 1=4$
		(V)	शहरा	मध्ये नोकरी मिळण्याच्य	ग खूप संधी	उपलब्ध असतात.	
		(IV)	दुष्का	ळामुळे शेतीचे मोठे नुक	सान होऊनर्ह	ो तो खचून गेला नाही.	
		(III)	कठीप	ग प्रसंगी त्याला मदत के	लेल्या मधुरच	ो त्याच्यावर फार मोठे उपकार आहेत.	
		(II)	सुखद	ने रजा देण्यासाठी वरिष्ठ	ांची खूप विन	वणी केली.	
		(I)	श्रेष्ठ ग	गयकांची गाणी कानाला	। व मनाला स	माधान देतात.	
		(आर्ज	व कर्ष	गे, तृप्त करणे, ऋण अर	प्रणे, धीर न स	गोडणे, वाव असणे)	
		लिहा.					$5 \times 1 = 5$
	(d)	कंसात	। दिले	_{ल्या} वाकप्रचारांचा खाल	ील वाक्यांम	धील योग्य त्या ठिकाणी वापर करुन वा	क्य पुन्हा
		(III)	पाठाः	आधारे कविता या साहि	त्यप्रकाराचा '	परिचय तुमच्या शब्दांत करुन द्या.	
		, ,				तो हे बाबांचे मत तुमच्या शब्दांत स्पष्ट क	रा.
				त्रलेला अर्थ लिहा.			
		(I)		•	शालीच्या उ	क्रबेपेक्षा अधिक होती.' या वाक्याचा	तुम्हाला
	(c)	खाली	लपैकी	कोणत्याही एका प्रश्नाच	ो 40 के 50	शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही 1)	$1 \times 3 = 3$
			(क)	जगदाळे	(ड)	जनोबा रेगे	
			` ′	अण्णा नाडगौडा	, ,	सोकाजी त्रिलोकेकर	
		(V)		या कचेरीत सेक्शनला प			
			` '	आश्रमवासियांनी		ट्रस्टींनी	
			(अ)	रघुभैय्यानी	(ৰ)	दाजी साहेबांनी	
		(IV)	अब्दुव	लचा सत्कारवे	ज्ला.		
			(ক)	मेंदूमध्ये	(इ)	डोक्याच्या कवटीत	
			(अ)	मोबाईल मध्ये	(অ)	लॅपटॉपमध्ये	
		(III)	सगळ	यात भारी ॲप	असते.		

					L. F. I. I.				
	(b)	खाली	ल वाव	ल वाक्यातील रिकाम्या जागी योग्य शब्दाचा पर्याय शोधून वाक्य पुन्हा लिहा. (कोणतेही 4)					
			_	_			$4 \times 1 = 4$		
		(I)	हे हात	त माझे, दारि	द्रयाकडे गहाणच	। राहिले.			
			` '	दोन्ही	(ब)	पवित्र			
			(क)	सर्वस्व	(इ)	अजूनही			
		(II)	नाही.	द्रव्य, नाही शि	गरेमध्ये रक्त.				
			(अ)	हातामध्ये	(ब)	मुठीमध्ये			
			(क)	खिशामध्ये	(इ)	देण्यासाठी			
		(III)	आभ	ाळावर उत्क्रांतीचा घु	मवू या।				
			(अ)	जयजयकार	(ब)	अवतार			
			(क)	ललकार	(উ)	अधिकार			
		(IV)	तैसा १	धावे माझिया काजा।	मी दा	स तुझा ।।			
			(अ)	देवा	(ब)	अंकिला			
			(क)	दीन	(इ)	अपराधी			
		(V)	भाकर	रीचाशोधण्या	तच जिंदगी बरब	गद झाली.			
			(अ)	तुकडा	(ब)	चंद्र			
			(क)	आधार	(ই)	गाव			
	(c)	खाली	लपैकी	काव्यपंक्तीचे संदर्भा	सह स्पष्टीकरण	लिहा. (कोणतेही 1)	$1 \times 3 = 3$		
	(=)	(I)		पेलावे कसे, पुन्हा ज			20		
		(II)	9	क्तीचे मंत्र बोलते	,				
		()		गाचे चक्र चालते					
7.	(a)	खाली	लपैकी	प्रश्नांची उत्तरे एका व	ाक्यात लिहा. (कोणतेही 3)	$3 \times 1 = 3$		
		(I)	लेखब	काने वेल्डर व फोरमन	ची मागणी केल्ल	यावर त्यांना कोणते उत्तर मिळाले 🤅			
		(II)	पाठाग	मध्ये कोणत्या वाक्प्रन	वाराची व्युत्पत्ती	सांगितली आहे ?			
		(III)	होमी	भाभांना काम करणा	्यांची कोणती व	कृती चुकीची वाटत होती ?			
				त्ती कोशाचे कोणतेही		•			
	(b)	खाली	लिपैकी	`कोणत्याही एका प्रश्न	ाचे 40 से 50	शब्दांत उत्तर लिहा. (कोणतेही 1)	$1 \times 2 = 2$		
	()	(I)	दुसऱ्या अनुभवातून डॉ. काकोडकर कोणता धडा शिकले ?						
		(I)	9	।। अपु । सर्पू । अस्य तिकरणामुळे भाषेमध्ये					
0.0		(11)	300						
28			_		- Page 1	.U			

विभाग-'ड' लेखन (15 गुण) Section - 'D' Writing (15 Marks)

8. (a) खलीलपैकी कोणत्याही एका विषयावर सुमारे 200-250 शब्दांत निबंध लिहा.

 $1 \times 6 = 6$

महापूर : एक संकट

मानवाची वैज्ञानिक प्रगती - निसर्गावर मात करण्याचा प्रयत्न - ग्लोबल - वॉर्मिंग - निसर्गातील बदल - महापूर - जीवित हानी - वित्तहानी - उपाय

किंवा/OR

मोबाईलवर बंदी आली तर -

आजचे मोबाईलचे वेड - फायदे - तोटे - जगाशी संपर्क नाही - दुरावा - एकाकीपणा

किंवा/OR

शेतकऱ्याचे मनोगत

सामान्य शेतकरी – मुले, पत्नी – शेतात कष्ट – निसर्गाचा अनियमितपणा – मोबदला कमी – गावे ओस – कुटुंबाच्या जबाबदाऱ्या – जीवनअवघड.

(b) दिलेल्या मुद्द्यांच्या आधारे कथा लिहा. कथेला शीर्षक द्या.व तात्पर्य लिहा. (कोणतेही 1) $1 \times 5 = 5$

एका माणसाकडे गाढव – नदी पार करुन ओझे नेणे – मिठाची पोती – गाढव पाण्यात बसते – मीठ विरघळते – ओझे कमी – गाढवाची लबाडी – दुसऱ्या दिवशी कापसाची पोती – पाण्यात बसते – पोतीजड – गाढवाला पश्चाताप.

किंवा/OR

शेतकऱ्याचा मुलगा – खोटे बोलण्याची सवय – आईवडील शेतावर – मुलगा सांगतो चोर आला – फसवतो – एकदा खरेच चोर येतो – मुलगा चोर आल्याचे सांगतो – खोटे समजून दुर्लक्ष करतात. – घरात खरेच चोरी – मुलाला चोप.

(c) खालील विषयावर पत्र लिहा. (लिफाला आवश्यक) (कोणतेही 1) $1 \times 4 = 4$ तुम्ही राजन/रजनी मिरजकर, बुधवार पेठ, सोलापूर येथील शारदा वाचनालयाचे व्यवस्थापक आहात. त्यासाठी मागणी केलेली पुस्तके अद्याप न मिळाल्याची तक्रार करणारे पत्र सरस्वती बुक डेपो, दादर मुंबई यांना लिहा.

किंवा/OR

किशोर / कविता साठे, वारजे, पुणे 41107 येथील रहिवासी आहात. तेथून विश्रांतवाडी पुणे येथे बसेस वेळेवर सोडण्याची मागणी करणारे पत्र आगार व्यवस्थापक, पुणे यांना लिहा.

———— Page 11

